

Критерії оцінювання розвитку підприємств регіону

Т. М. КОЛЕСНИК

Харківська національна академія міського господарства

Розвиток підприємств регіонів України на сучасному етапі є одним із пріоритетних напрямків державної регіональної політики, мета якої полягає у створенні відповідних умов для динамічного, збалансованого соціально-економічного розвитку базуваних галузей національного господарства України та підвищення рівня життя населення у регіонах. Щодо поняття соціально-економічного розвитку підприємства, то йому присутні наступні особливості:

- незворотність змін означає невід'ємність темпів приросту основних соціально-економічних показників;
- спрямованість змін означає підпорядкованість локальних цілей досягненню місії підприємства;
- закономірність змін означає їх відповідність причинно-наслідковим зв'язкам, тобто здатність системи на адекватну реакцію щодо зміни зовнішнього середовища;
- соціально-економічний розвиток, на відміну від економічного зростання, означає досягнення як економічних, так і соціальних індикаторів розвитку підприємства.

Для оцінювання розвитку підприємств регіону використовують такі якісні характеристики, як «стійкий» і «сталий» розвиток. Вимоги до якості продукції промислових підприємств в ринкових умовах господарювання постійно зростають, що потребує наукового забезпечення і технологічного оновлення виробництва. З метою розвитку конкурентоспроможного регіонального промислового комплексу, здатного забезпечити основні сектори національної економіки ефективною продукцією власного виробництва, зокрема, обладнанням нового покоління для енергетики, гірничо-металургійного комплексу, автомобілебудування, авіаційної промисловості, залізничного транспорту тощо, Міністерством промислової політики України розроблено низку галузевих і державних комплексних науково-технічних програм.

За методами економіко-статистичного моделювання конкурентний статус підприємства, а також можливості його соціально-економічного розвитку оцінюють на підставі відповідної дискримінантної функції чи регресійної моделі фінансового стану як основи розвитку суб'єкта господарювання. Як факторні ознаки розглядають фінансові коефіцієнти, розрахунок яких спирається на дані фінансової звітності підприємства (Баланс підприємства, Звіт про фінансові результати). Граничною негативною оцінкою фінансового стану підприємства є можливість його банкрутства. Ступінь ризику банкрутства як дзеркального відображення можливості успішного розвитку підприємства оцінюють за допомогою ряду моделей, до числа яких слід віднести модель Альтмана, двофакторну модель вірогідності банкрутства, модель Р. Лісу, R-модель ризику банкрутства,

модель Таффлера, модель Фулмера, модель Спрінгейта, АCOV-моделі та інші.

Моніторинг показників виробничо-господарської діяльності підприємств регіону, а також зовнішнього середовища дає змогу приймати обґрунтовані рішення щодо регулювання процесу соціально-економічного розвитку підприємства. Ефективність управлінських рішень при цьому істотно залежить від дієвості системи менеджменту підприємства та досконалості інформаційних технологій, які використовує підприємство.